

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet (SOU 2008:107) Etiken, miljön och pensionerna

Försäkringskassan har genom remiss 2008-11-28 anmodats att yttra sig över betänkandet.

1. Bakgrund

AP-fonderna ska förvalta tilldelade medel så att de blir till största möjliga nytta för pensionssystemet. AP-fonderna har dessutom uppdraget att ta hänsyn till miljö och etik i sin placeringsverksamhet utan att göra avkall på avkastningen. Kommittén har utvärderat hur detta fungerar och gett förslag till förändringar.

Försäkringskassan har inga synpunkter på kommitténs utvärdering, inte heller på de diskussioner om etik som finns i betänkandet. Försäkringskassan kommenterar nedan några av förslagen.

2. AP-fonderna och hållbarheten

Försäkringskassan har inga synpunkter på om föreskrifterna avseende hänsyn till miljö, sociala faktorer och bolagsstyrning bör lyftas in i lagen om AP-fonderna eller inte. Däremot menar Försäkringskassan att det i vissa situationer kan finnas en motsättning mellan avkastning och miljö/etik. Om ett företag med ”tvivelaktig” inriktning, dålig arbetsmiljö eller miljöfarlig verksamhet har bra framtidsutsikter med förväntad hög värdestegring på aktierna kan en placerare i princip välja mellan att prioritera avkastningskravet eller att prioritera etiken. Försäkringskassan menar att statsmakterna måste ge AP-fonderna en tydlig vägledning om i vilka situationer AP-fonderna ska prioritera ned avkastningskravet.

3. Värdegrund

Försäkringskassan menar att statsmakterna måste ge AP-fonderna tydlig vägledning vad gäller värdegrund så att alla AP-fonderna har samma värdegrund. AP-fonderna är konkurrenter. Om en AP-fond har en stram etik medan en annan AP-fond har ett ”rymligare samvete” konkurrerar de inte på samma villkor. Därför bör värdegrunden utarbetas i samarbete mellan AP-fonderna och statsmakterna.

4. Risker och möjligheter

Utredningens uppfattning är att ESG-aspekter representerar både risker och möjligheter som bäst hanteras respektive tillvaratas om dessa så långt möjligt integreras i den löpande analysen och förvaltningsverksamheten, istället för att vara en fråga vid sidan av. Att utveckla metoder för att analysera och tillämpa ESG-aspekter i placeringsverksamhet och ägarstyrning är på många sätt komplicerat, och ett område där framsteg sker successivt. Det viktiga är att det finns en målinriktning och uttalade strategier för att nå dit. Hur snabbt och exakt på vilket sätt man rör sig framåt måste AP-fonderna själva ges frihet att utforma, samtidigt som man måste kunna redovisa och motivera de vägval man gör.

Försäkringskassan menar att AP-fonderna i detta avseende bör samarbeta i stor utsträckning. AP-fonderna bör vara konkurrenter vad gäller att nå hög avkastning men inte vad gäller etiken. Om en AP-fond satsar mycket på att analysera utifrån "ESG-aspekten" får den AP-fonden högre förvaltningskostnader jämfört med den AP-fond som satsar lite resurser på ESG-analys. ESG-analysen bör därför bekostas gemensamt av AP-fonderna, alternativt av staten.

AP-fonderna bör ha möjligheter att vidga *samarbetet* mellan fonderna när det gäller ESG-frågor utan att detta kommer i konflikt med den av statsmakterna önskade självständigheten i de enskilda fondernas arbete

5. Beslut om värdegrund

Utredningen föreslår att det bör vara styrelsernas uppgift att besluta om fondernas värdegrund och att utifrån denna fastställa och följa upp hur verksamheten ska bedrivas.

Försäkringskassan anser att statsmakterna bör ta ett stort ansvar för värdegrunden och inte enbart låta de enskilda styrelserna göra detta.

Beslut om detta yttrande har fattats av Adriana Lender, generaldirektör, i närvaro av ekonomidirektör Sture Hjalmarsson, chefsjurist Eva Nordqvist, försäkringsdirektör Gunnar Johansson och finanschef Jan Andersson, föredragande.

Adriana Lender

Jan Andersson